

A 1896/välfärd**Käsittelijä** Hyvinvointi Pohjolassa -valiokunta

Hyvinvointi Pohjolassa -valiokunnan mietintö

Jäsenehdotuksesta, joka koskee ihmisoikeuksiin perustuvaa huume politiikkaa Pohjolassa**Ehdotus**

Hyvinvointi Pohjolassa -valiokunta ehdottaa, että

Pohjoismaiden neuvosto ei jatka ihmisoikeuksiin perustuvasta huume politiikasta Pohjolassa laaditun jäsenehdotuksen A 1896/välfärd käsittelyä.

Taustaa

Niin kutsuttu huumeidenvastainen sota ei ole kansainvälisesti pelkästään epäonnistunut huumeongelman ratkaisemisessa, vaan myös aiheuttanut inhimillistä kärsimystä ja valtavia sosiaalisia, terveydellisiä ja ympäristölle haitallisia ongelmia kaikkialla maailmassa. Rangaistavuuteen perustuva käytäntö on lisännyt järjestäytyneitä rikollisuutta ja väkivaltaa, johtanut kohtuuttomiin rangaistuksiin ja ylläpitänyt huume kauppaa, jonka liepeillä esiintyy myös lapsityötä ja ihmiskauppaa. Amnesty International on esimerkiksi päättänyt ryhtyä käsittelemään huumeita ihmisoikeuskysymyksenä. Amnesty kehottaa valtioita muuttamaan asennoitumista huumeisiin siten, ettei kysymyksessä ole rikos vaan että keskitytään ihmisten terveyteen ja oikeuksiin. Monet kansainväliset asiantuntijat korostavat myös, että huume politiikalla pitäisi enemminkin vähentää vahinkoja kuin rangaista.

Huumeidenkäyttö keskittyy kaikkialla maailmassa erityisesti kaikkein huono-osaisimpien taakaksi. Vaikka suurin osa huumeidenkäyttäjistä on satunnaiskäyttäjiä tai kokeilijoita, hekään eivät ole turvassa sosiaalisilta ja muilta ongelmilta, joita rangaistavuuteen perustuva lähestymistapa aiheuttaa. Rangaistavuuden soveltaminen ei helpota huumeidenkäytön aiheuttamia ongelmia. Ongelmat päinvastoin pahenevat syrjäytymisen ja stigmatisoitumisen sekä kohtuuttomien sivuvaikutusten takia. Lääkekannabiksen käyttö on sekin kohtuuttoman vaikeaa monissa Pohjoismaissa. Suomessa esimerkiksi monet tekevät rikoksia hankkiessaan kannabista helpottamaan sairauksien aiheuttamaa kipua ja kärsimystä. Näin he vaarantavat itsensä tai menettävät kokonaan mahdollisen muuten saatavillaan olevan avun.

Huumepoliittista keskustelua on yleensä pidetty Pohjoismaissa vaikeana, ja uusien näkökulmien tuominen keskusteluun on usein osoittautunut vaikeaksi. Maiden välillä on kuitenkin myös lainsäädäntöön ja poliittisiin menettelytapoihin liittyviä eroja.

Pohjoismaiden vihreä vasemmisto katsoo, että Pohjoismaiden hallitusten tulisi yhdessä ryhtyä kehittämään ihmisoikeuksiin perustuvan huume politiikan suuntaviivoja. Yhteiset toimet ja yhteinen arvio toimivista käytännöistä tuovat mukanaan huomattavan suurta pohjoismaista terveydellistä ja sosiaalipoliittista hyötyä.

Valiokunnan näkemykset

Valiokunnan enemmistö ei halua ryhtyä lisätoimiin jäsen ehdotuksen A 1896 suhteen.

Päätöksen merkittävänä perusteluna on käsitys, jonka mukaan ehdotuksessa esitetään huumeiden osittaista laillistamista.

Osapuolet ovat yksimielisiä siitä, että huumeriippuvaisia on autettava ja että lähtökohdaksi tulee aina pitää avun tarjoamista rankaisemisen sijaan. Valiokunta painottaa lisäksi, että jokaisella on oikeus ihmisarvoiseen elämään, jota tulisi edistää neuvonnan, tiedottamisen ja haittoja vähentävän toiminnan avulla.

Valiokunta kehottaa Pohjoismaita käymään aiheesta kansallista keskustelua, kartuttamaan tietoa ja vaihtamaan kokemuksia toistensa kanssa.

Lopputuloksena valiokunta ehdottaa, että Pohjoismaiden neuvosto ei jatka ihmisoikeuksiin perustuvasta huume politiikasta Pohjolassa laaditun jäsen ehdotuksen A 1896/välfärd käsittelyä.

Malmössä 21. 6. maaliskuuta 2022

Aksel V. Johannesen (Jvfl.)

Angelika Bengtsson (SD)

Anne Rasmussen (V)

Ásmundur Friðriksson (sj.)

Birgitte Vind (S)

Eva Lindh (S)

Guðmundur Ingi Kristinsson (Flf)

Per-Arne Håkansson (S)

Tone Wilhelmsen Trøen (H)

Truls Vasvik (A)

Wille Valve (MSÅ)

Varauma

Pohjoismaiden vihreä vasemmisto asettaa päätökseen varauman.

Pohjoismaiden vihreä vasemmisto toivoo siten, että Pohjoismaiden neuvosto jatkaa ihmisoikeuksiin perustuvasta huume politiikasta Pohjolassa koskevan jäsen ehdotuksen A 1836/välfärd käsittelyä.